

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

Międzynarodowe czasopismo naukowe

**Jurisprudence
Economic sciences
Public administration
№21(73) 2020
Część 2**

colloquium-journal

ISSN 2520-6990

ISSN 2520-2480

Colloquium-journal №21 (73), 2020

Część 2

(Warszawa, Polska)

Redaktor naczelny - **Paweł Nowak**
Ewa Kowalczyk

Rada naukowa

- **Dorota Dobija** - profesor i rachunkowości i zarządzania na uniwersytecie Kozłmińskiego
- **Jemielniak Dariusz** - profesor dyrektor centrum naukowo-badawczego w zakresie organizacji i miejsc pracy, kierownik katedry zarządzania Międzynarodowego w Ku.
- **Mateusz Jabłoński** - politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki.
- **Henryka Danuta Stryczewska** – profesor, dziekan wydziału elektrotechniki i informatyki Politechniki Lubelskiej.
- **Bulakh Iryna Valerievna** - profesor nadzwyczajny w katedrze projektowania środowiska architektonicznego, Kijowski narodowy Uniwersytet budownictwa i architektury.
- **Leontiev Rudolf Georgievich** - doktor nauk ekonomicznych, profesor wyższej komisji atestacyjnej, główny naukowiec federalnego centrum badawczego chabarowska, dalekowschodni oddział rosyjskiej akademii nauk
- **Serebrennikova Anna Valerievna** - doktor prawa, profesor wydziału prawa karnego i kryminologii uniwersytetu Moskiewskiego M.V. Lomonosova, Rosja
- **Skopa Vitaliy Aleksandrovich** - doktor nauk historycznych, kierownik katedry filozofii i kulturoznawstwa
- **Pogrebnaya Yana Vsevolodovna** - doktor filologii, profesor nadzwyczajny, stawropolski państwowy Instytut pedagogiczny
- **Fanil Timeryanowicz Kuzbekov** - kandydat nauk historycznych, doktor nauk filologicznych. profesor, wydział Dziennikarstwa, Bashgosuniversitet
- **Kanivets Alexander Vasilievich** - kandydat nauk technicznych, docent wydziału dyscypliny inżynierii ogólnej wydziału inżynierii i technologii państwowej akademii rolniczej w Poławie
- **Yavorska-Vitkovska Monika** - doktor edukacji, szkoła Kuyavsky-Pomorsk w bidgoszczu, dziekan nauk o filozofii i biologii; doktor edukacji, profesor
- **Chernyak Lev Pavlovich** - doktor nauk technicznych, profesor, katedra technologii chemicznej materiałów kompozytowych narodowy uniwersytet techniczny Ukrainy „Politechnika w Kijowie”
- **Vorona-Slivinskaya Lyubov Grigoryevna** - doktor nauk ekonomicznych, profesor, St. Petersburg University of Management Technologia i ekonomia
- **Voskresenskaya Elena Vladimirovna** doktor prawa, kierownik Katedry Prawa Cywilnego i Ochrony Własności Intelektualnej w dziedzinie techniki, Politechnika im. Piotra Wielkiego w Sankt Petersburgu
- **Tengiz Magradze** - doktor filozofii w dziedzinie energetyki i elektrotechniki, Georgian Technical University, Tbilisi, Gruzja
- **Usta-Azizova Dilnoza Ahrarovna** - kandydat nauk pedagogicznych, profesor nadzwyczajny, Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan

    SlideShare

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

«Colloquium-journal»

Wydrukowano w «Chocimska 24, 00-001 Warszawa, Poland»

E-mail: info@colloquium-journal.org

<http://www.colloquium-journal.org/>

CONTENTS

PUBLIC ADMINISTRATION

<i>Леонтьев Р.Г.</i> ДЕЛИКТНАЯ ПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБЩЕЙ ОЦЕНКИ ИССЛЕДОВАНИЯ ОБ АЭРОПОРТАХ МВЛ	4
<i>Leontyev R.G.</i> DELICATE PRESENTATION OF OVERALL ASSESSMENT RESEARCH ABOUT MVL AIRPORTS	4

ECONOMIC SCIENCES

<i>Амонс С.Е.,</i> АГРОМАРКЕТИНГ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	10
<i>Amons S.E.</i> AGROMARKETING AS A FUNCTION OF MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES	10

<i>Гонтарук Я.В.,</i> PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF PRODUCTION POTENTIAL OF AGRICULTURAL SECTOR ENTERPRISES ON THE BASIS OF EXPERIENCE OF «UKRAINIAN SCIENTIFIC-EDUCATIONAL CONSORTIUM»	16
<i>Hontaruk Y.V.,</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ «ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО-НАВЧАЛЬНОГО КОНСОРЦІУМУ»	16

<i>Колесник Т.В., Пронько Л.М., Самборська О.Ю.</i> ВПЛИВ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОБОТИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ	25
<i>Kolesnik T.V., Pronko L.M., Samborska O.Y.</i> THE INFLUENCE OF RESTRUCTURING ON THE EFFICIENCY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN A TRANSITIONAL ECONOMY	25

<i>Красняк О.П.,</i> ФОРМУВАННЯ ЗБУТОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	33
<i>Krasnyak O.P.,</i> FORMATION OF THE SALES POLICY OF THE ENTERPRISE	33

<i>Симоненко Е. И.</i> МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЭКОНОМЕТРИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	38
<i>Simonenko E. I.</i> METHODOLOGICAL ASPECTS OF ECONOMETRIC MODELING OF THE ACTIVITY OF AGRARIAN ENTERPRISES ...	38

<i>Фурман І.В.,</i> УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ	40
<i>Furman I.V.,</i> INVESTMENT DEVELOPMENT MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES AND ITS FEATURES	40

JURISPRUDENCE

<i>Оксін В.Ю.</i> КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	55
<i>Oksin V.Yu.</i> KEY ASPECTS OF THE MODERN PARADIGM OF PUBLIC ADMINISTRATION AT THE LOCAL LEVEL	55

отклонений u_t . Поскольку ковариация остатков ρ^s при $s > 2$ стремится к нулю, тогда обратная матрица рассчитывается как:

$$S^{-1} = \frac{1}{1-\rho^2} \begin{pmatrix} 1 & -\rho & 0 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ -\rho & 1+\rho^2 & -\rho & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & -\rho & 1+\rho^2 & -\rho & 0 & \dots & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix} \quad (7).$$

Таковую матрицу используют для построения эконометрической модели с автокоррелированными остатками по методу Эйткена.

На практике для вычисления ρ применяют соотношение:

Или

$$\rho \approx r = \frac{\sum_{t=2}^n u_t u_{t-1}}{\sum_{t=1}^n u_t^2} \quad (8),$$

$$\rho \approx r' = \frac{\sum_{t=2}^n u_t u_{t-1}}{\sum_{t=1}^n u_t^2} \frac{n}{n-1} \quad (9).$$

Заключительным этапом любого научного исследования является статистический анализ данных. С появлением современных, прикладных, ста-

тистических программ обработка больших массивов входной информации поднялась на новый уровень в своем развитии. Программа SPSS (Statistical Package for Social Science) - это распространенная программой для обработки статистической информации в сфере компьютерного анализа данных (1). Основным преимуществом программного пакета SPSS является использование всех существующих статистических методов исследования, которые удачно сочетаются с удобными и простыми средствами визуализации результатов обработки экономических данных.

Список литературы

1. Бююль А., Цёфель П. SPSS: Искусство обработки информации. Анализ статистических данных и восстановление скрытых закономерностей: Пер. с нем. СПб.: ДиаСофтЮП, 2005. 608 с.
2. Валентинов В. А. Эконометрика: практикум / В. А. Валентинов. М.: Дашков и Ко, 2007. 436 с.
3. Грабовецкий Б. Є. Економічне прогнозування і планування: навч. посіб. / Б. Є. Грабовецкий. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 188 с.
4. Доугерти К. Введение в эконометрику / К. Доугерти; пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 1997. 402 с.
5. Дуброва Т. А. Статистические методы прогнозирования: учеб. пособие для вузов / Т. А. Дуброва. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 206 с.
6. Симоненко О. І. Навчально-методичні вказівки до вивчення дисципліни «Економетрика» для студентів ОС «Бакалавр» економічних спеціальностей». -К.: КОМПРИНТ, 2019. 160 с.

УДК 336.712

*Фурман І.В.,
кандидат економічних наук, доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії
Вінницького національного аграрного університету*

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

*Furman I.V.,
candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Administrative Management and Alternative Energy Sources
Vinnytsia National Agrarian University*

INVESTMENT DEVELOPMENT MANAGEMENT IN AGRICULTURAL ENTERPRISES AND ITS FEATURES

Анотація:

Досліджено ефективність інвестиційної діяльності АПК Вінниччини, визначено реальні шляхи покращення механізму регулювання інвестиційної діяльності в умовах забезпечення економічної безпеки та удосконалення системи управління інвестиціями. Проаналізовано сутність понять «інвестицій», «рентабельність», «інновації», «стратегія». Досліджено стан інвестиційної діяльності аграрного сектору Вінницької області. Проведено оцінку сучасного стану аграрного сектору. Встановлено вдосконалення управління інвестиціями в аграрному секторі Вінниччини, як необхідну передумову успішної діяльності в умовах забезпечення економічної безпеки регіонів.

Abstract:

The efficiency of investment activity of agro-industrial complex of Vinnytsia region is investigated, real ways of improvement of the mechanism of regulation of investment activity in the conditions of maintenance of economic safety and improvement of system of investment management are defined. The essence of the concepts

«investment», «profitability», «innovation», «strategy» is analyzed. The state of investment activity of the agricultural sector of Vinnytsia region is investigated. An assessment of the current state of the agricultural sector. Improving investment management in the agricultural sector of Vinnytsia is established as a necessary prerequisite for successful activities in terms of economic security of the regions.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна діяльність, реальні інвестиції (капіталовкладення), фінансові інвестиції, інтелектуальні інвестиції, інвестиційний розвиток, аграрний сектор, індекс сільськогосподарської продукції, інвестиційне забезпечення аграрного сектора, потенціал, ризик, диверсифікація, інвестиційні ризики, інновації.

Key words: investments, investment activity, real investments (capital investments), financial investments, intellectual investments, investment development, agrarian sector, index of agricultural products, investment support of agrarian sector, potential, risk, diversification, investment risks, innovations.

Вступ. Поняття «інвестиція» є первинною категорією, базою побудови ієрархії інших категорій, що відображають відтворення основного та оборотного капіталів. Саме поняття «інвестиція» походить від латинського слова «invest», що означає «вкладати».

Інвестиції переважно сприймаються як вкладення грошей, часто не пов'язане із досягненням суб'єктами інвестування поставлених цілей, які за своїм економічним змістом не є інвестиціями, оскільки витрачання грошей в цьому випадку пов'язане із забезпеченням довгострокового споживання, починаючи з поточного періоду, не розрізняються інвестиційні витрати фінансових засобів і поточні витрати.

Деякі існуючі визначення пов'язують інвестиції виключно з приростом капіталу або отриманням поточного доходу, хоча інвестиції можуть мати на меті, як економічні, так і позаекономічні цілі вкладення капіталу.

Аналіз попередніх досліджень. Дослідженню питань інвестиційної діяльності приділяли увагу велика кількість відомих українських та зарубіжних вчених та економістів, серед яких Безп'ята І.В., Бланк І.А., Гітман Л. Дж., Джонк. М.Д., Гораль Л.Т., Король С.В., Калетнік Г.М., Мазур А.Г., Кубай О.Г., Пересада А.А., Рибіна Л.О., Стасюк Н.Р., Греськів І.Р., Федоренко В.Г., Шестаковська Т.Л., Батракова Т.І. ін. В їх працях розкриті загальні поняття інвестиційної діяльності. Незважаючи на досить значну кількість публікацій, в них неоднозначно висвітлені методики ідентифікування та оцінювання ризиків та рекомендацій відносно застосування окремих елементів забезпечення інвестиційної діяльності умовах економічної безпеки регіонів. Тому, очевидно є потреба у подальшому дослідженні питань, присвячених управлінню інвестиційним розвитком регіонів

Проте залишаються ще недостатньо вивченими питання, що стосуються інвестиційного забезпечення сталого й збалансованого розвитку агропромислових підприємств в умовах економічної безпеки регіонів, особливо тих, що вирощують продукцію за новими стандартами. Необхідність поглиблення теоретико-методичних напрацювань у сфері стратегічного управління інвестиційною діяльністю АПК в контексті стратегії розвитку підприємств аграрної галузі, зумовила вибір теми, визначила мету і завдання дипломної роботи.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів і розробка прикладних рекомендацій для формування інвестиційного розвитку аграрних підприємств в контексті забезпечення економічної безпеки.

Результати дослідження. Інвестиції сьогодні є важливим елементом економіки України, вельми істотною пірамідальною основою господарського розвитку країни, стратегічним вістрям, направленим на істотне поліпшення прибутковості країни і її народу, на примноження ВВП і подвоєння його в найближчій перспективі. Без прогресивного розвитку інвестицій в основний капітал, без примноження темпів зростання і розвитку навряд чи варто чекати яких-небудь кардинальних покращень у механізмах взаємодії економіки і її інвестиційних складових. Все це пояснює необхідність дослідження суті і економічної природи таких категорій, як інвестиції і інвестиційний процес.

Дослідження інвестиційних процесів завжди перебувало, перебуває та буде перебувати в центрі уваги економічної думки вчених-економістів. Це обумовлено тим, що інвестування торкається глибоких засад господарської діяльності, визначаючи процес економічного зростання в цілому. Різноманіття понять терміну «інвестиції» у сучасній вітчизняній та зарубіжній економічній літературі значною мірою визначається широтою сутнісних сторін цієї складної економічної категорії [1].

Інвестиції як економічна категорія – це витрати на створення, розширення, реконструкцію основного капіталу і на пов'язані з цим зміни оборотного капіталу. Інвестиції як фінансова категорія – це всі види майнових, фінансових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, соціальної інфраструктури з метою отримання прибутку або соціального ефекту.

Процес здійснення інвестицій, тобто вкладення вищевказаних цінностей в об'єкти підприємництва і соціальної інфраструктури, називається інвестиційною діяльністю.

Основні види інвестиційної діяльності (за об'єктами вкладання інвестицій):

- реальні інвестиції (капіталовкладення), що є вкладеннями коштів в основний капітал через будівництво, придбання машин і обладнання тощо, та оборотний капітал (на поповнення товарно-матеріальних запасів);

- фінансові інвестиції, тобто вкладення коштів у ЦП (акції, облигації, сертифікати, векселі тощо), валюту та інші фінансові активи, розміщення капіталу у банках;

- інтелектуальні інвестиції є вкладенням коштів у науку, людину (освіту, охорону здоров'я тощо), на купівлю патентів, ліцензій, ноу-хау.

Здійснюють інвестиційну діяльність так звані інвестори. У ролі інвесторів виступають фізичні та юридичні особи, у тому числі й органи державної влади й управління [2].

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність», «інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Такими цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності» [12].

Термін «інвестиції» трактується неоднозначно, існують різні визначення цього поняття, які мають значні відмінності, що й обумовлює необхідність уточнення їхньої сутності. А внаслідок того, що різні види інвестицій мають неоднаковий вплив на розвиток економічних процесів, і для окремих господарюючих суб'єктів спрямовуються на розв'язання суттєво несхожих завдань, забезпечення ефективного управління інвестиціями потребує їхнього поділу за окремими формами здійснення. У сучасній практиці фактично відсутня єдина несуперечлива система класифікації інвестицій.

Багатьма науковцями визначення інвестицій, що подане у Законі України «Про інвестиційну діяльність», вважається на сьогодні одним із найкращих, оскільки враховує характер інвестицій і визначає їх як послідовний процес вкладання цінностей та отримання прибутку (доходу) або соціального ефекту та містить певну класифікацію інвестицій. Разом з тим, таке трактування не повною мірою розкриває економічну природу такого складного явища як інвестиції, звужуючи його до конкретного витрачання ресурсів на відповідні комерційні або соціальні цілі [4].

Одним з показників, що відображають стабільний економічний розвиток окремих галузей економіки, а також економіки країни в цілому є інвестиційна привабливість регіонів. У цьому контексті, ключовим завданням нинішньої влади є розвиток

регіонів та зміцнення їх економічного потенціалу. Важливим фактором економічного зростання є інвестиції [5].

Американські економісти Л. Гітман і М. Джонк у монографії «Основи інвестування» визначають, що інвестиція – це спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу [3].

Цікавим є також визначення західних економістів, авторів «Економікс» К. Макконнелла і С. Брю. Вони стверджують, що інвестиції — це витрати на будівництво нових заводів, на верстати та устаткування з тривалим строком служби; витрати на виробництво і нагромадження засобів виробництва та збільшення матеріальних запасів; витрати на поліпшення освіти, здоров'я працівників чи на підвищення мобільності робочої сили [9].

Гораль Л.Т. та Король С.В. вважають, що інвестиції – це засіб розміщення капіталу у будь-які галузі економіки з метою отримання прибутку та досягнення позитивного економічного і соціального ефекту [4].

Інвестиції виражають усі види майнових та інтелектуальних цінностей, які спрямовуються в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті якої формується прибуток (дохід) або досягається інший корисний ефект.

Як економічна категорія інвестиції характеризують:

– вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою приросту спочатку авансованої вартості;

– грошові відносини, що виникають між учасниками інвестиційної діяльності в процесі реалізації інвестиційних проектів (забудовниками, підрядниками, банками, державою тощо).

Досягнутий рівень наукових напрацювань, які стосуються розуміння понятійного апарату, що використовується при розгляді основних процесів, пов'язаних з інвестиціями, потребує певної їх систематизації, що дозволяє виокремити найбільш вагомі властивості досліджуваного явища. Особливу увагу слід приділити класифікації інвестицій, адже від цього залежить вдалий вибір конкретного виду інвестиції для конкретного об'єкта інвестування. Отримавши загальну систематизовану картину класифікації інвестицій, кожен зацікавлений в інвестуванні представник бізнесової структури матиме можливість вибрати найбільш дієвого виду інвестиції, здатні забезпечити найбільшу ефективність у разі їх застосування. У науковому світі існують істотні розходження щодо класифікації інвестицій. Під час дослідження даної проблематики нами було встановлено, що вчені-економісти виділяють кілька основних класифікаційних ознак інвестицій. Загальна схема основних видів класифікації, які зустрічаються в наукових дослідженнях як у вітчизняних, так і в зарубіжних авторів, наведена на рисунку 1 [11].

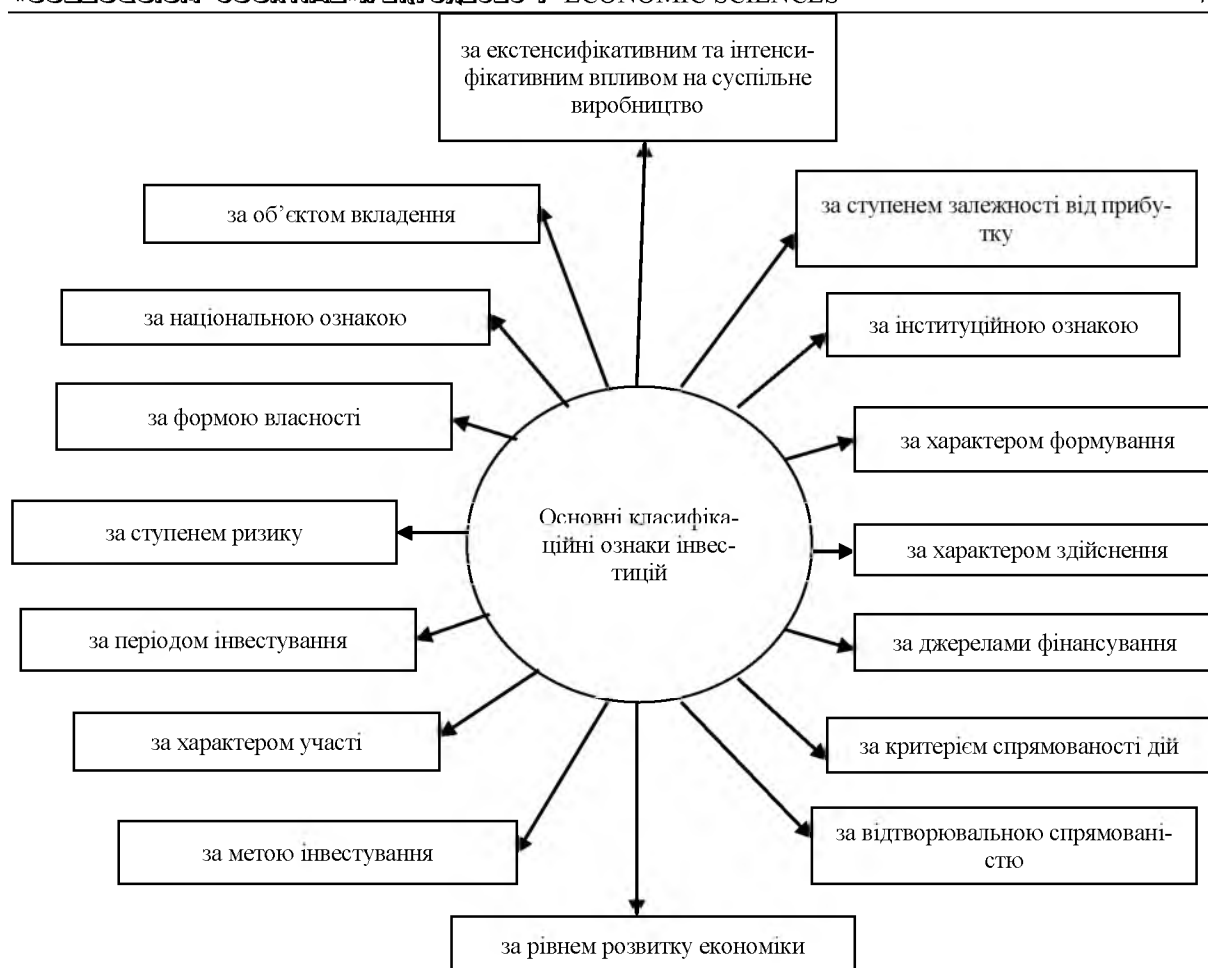

Рис. 1. Основні види класифікації інвестицій

Джерело: [11]

Окремі дослідники, наприклад Федоренко В.Г., пропонують свої підходи до класифікації інвестицій: за ступенем мобілізації (централізовані, децентралізовані); за масштабом виробництва (ма-

кро- та мікроінвестиції); за місією інвестування (комерційні, соціальні); за матеріально-речовинною формою (активи, деривативи); за відповідністю чинному законодавству (легальні, тіньові) [15].

Таблиця 1

Класифікація реальних інвестицій

Класифікаційна ознака	Види інвестицій
За видами вкладень	Реальні, фінансові, нематеріальні
За відтворювальною спрямованістю	Валові, реноваційні, чисті
За взаємозв'язками	Прямі, супутні, сумісні
За значимістю інвестиційного процесу	Корпоративні, муніципальні, регіональні, міжрегіональні, національні, міжнародні
За об'єктами вкладень	В основні засоби, в оборотні засоби, в нематеріальні активи
За видами інвестиційних ресурсів	Кошти, основні засоби, сировина, матеріали, енергоресурси, кадрове забезпечення, інтелектуальні ресурси, майнові права
За кількістю цілей, які вирішують	Одноцільового призначення, багатocільового призначення
За джерелами фінансування	Централізовані, нецентралізовані
За регіональною ознакою	Внутрішні, іноземні
За формами відтворення	Придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, перепрофільовання, реконструкція, модернізація, відновлення окремих видів устаткування
За характером участі у інвестиційному процесі	Прямі інвестиції, непрямі інвестиції
За періодом інвестування	Короткострокові, довгострокові
За формами власності інвестиційних ресурсів	Приватні, державні, сумісні, іноземні
За сумісністю реалізації	Незалежні, взаємозалежні, альтернативні

Продовження таблиці 1

За рівнем доходності	Високодоходні, середньодоходні, низькодоходні, недоходні
За рівнем ризику	Безризикові, із припустимим рівнем ризику, із критичним рівнем ризику, із катастрофічним рівнем ризику
За рівнем ліквідності	Високоліквідні, середньоліквідні, низьколіквідні, неліквідні
За величиною ефективності	Високоефективні, середньоєфективні, малоєфективні
За характером використання капіталу	Первинні, реінвестиції, дезінвестиції

Джерело: [15]

Відповідно до ринкових механізмів господарювання, формування, розвиток та відтворення виробничого потенціалу аграрних й агропромислових підприємств залежить від очікуваних фінансово-економічних результатів, одержання прибутку, окупності коштів, які вкладаються, у короткий термін. У зв'язку з цим, інвестиційні джерела та механізми формування й використання виробничого потенціалу є основою й мають діяти на всіх рівнях прийняття управлінських рішень щодо здійснення фінансування, включаючи державний і регіональний. Також це стосується тактичного й стратегічного управління розвитком виробничого потенціалу. Тому дослідження інвестиційних джерел і механізмів його забезпечення є актуальним, має теоретичне й практичне значення [13].

На сучасному етапі розвитку сільського господарства вітчизняні підприємства стикаються зі значною кількістю проблем фінансового характеру. Розвиток сільськогосподарського сектору економіки потребує підвищення ефективності виробництва, що неможливе без впровадження нових технологій на базі новітніх досягнень науково-технічного прогресу, залучення інвестицій та впровадження нових напрямів фінансування сільськогосподарських товаровиробників. Вирішення проблеми фінансування інновацій пов'язано з розробленням нових ефективних механізмів залучення коштів з різних інвестиційних джерел. Інвестиційна діяльність, її інтенсивність та ефективність, а також організаційно-економічний механізм мають свою специфіку для різних регіонів та галузей, що вимагає поглибленого вивчення й дослідження відповідних аспектів. Зазначене є важливим для агропромислового виробництва, оскільки воно спрямоване не лише на досягнення максимальної ефективності, але й на раціональне використання природних ресурсів, матеріально-технічних засобів тощо [14].

Регіональні особливості інвестування сільського господарства України впливають не тільки на оснащення підприємств аграрного сектору матеріально-технічними засобами, а й на результати їх го-

сподарської діяльності та інвестиційну привабливість. Кращі природно-кліматичні умови, вищий рівень інвестиційного забезпечення і потужніший виробничий потенціал сприяють успішному розвитку всіх галузей сільського господарства. Тому пошук можливостей залучення інвестицій для розвитку аграрної сфери, створення сприятливих умов для вітчизняних та іноземних інвесторів є ключовими у вирішенні проблеми подолання наслідків фінансової кризи, прискорення темпів інвестування сільського господарства [13].

Від стійкого функціонування аграрного сектору в значній мірі залежить рівень життя населення, але такий капіталомісткий сектор, яким є агропромисловий комплекс (далі АПК), не може функціонувати без високих темпів і значних масштабів накопичення капіталу. У зв'язку з цим інвестиційна проблема стає ключовою для аграрної економіки не тільки на найближчі роки, а й на перспективу. Різке скорочення державного фінансування, відсутність ефективно та обгрунтованої кредитної системи в сільському господарстві, жорстка податкова політика, збільшення імпорту сільськогосподарської продукції сприяли тому, що вітчизняні сільськогосподарські товаровиробники позбулися всіх джерел утворення та накопичення капіталу, що, в свою чергу, негативно відбилося на функціонуванні галузей, технологічно пов'язаних із сільським господарством [15].

Індекс сільськогосподарської продукції відображає рівень змін фізичного обсягу виробництва продукції сільського господарства, виробленого за періоди, що обрані для порівняння. Для розрахунку індексу використовуються обсяги продукції сільського господарства у постійних цінах.

Продукція сільського господарства у постійних цінах – вартість продукції рослинництва та тваринництва, виробленої упродовж певного періоду часу, у постійних цінах.

Пропонуємо проаналізувати стан сільського господарства в Україні за допомогою індексу сільськогосподарської продукції (рис. 2).

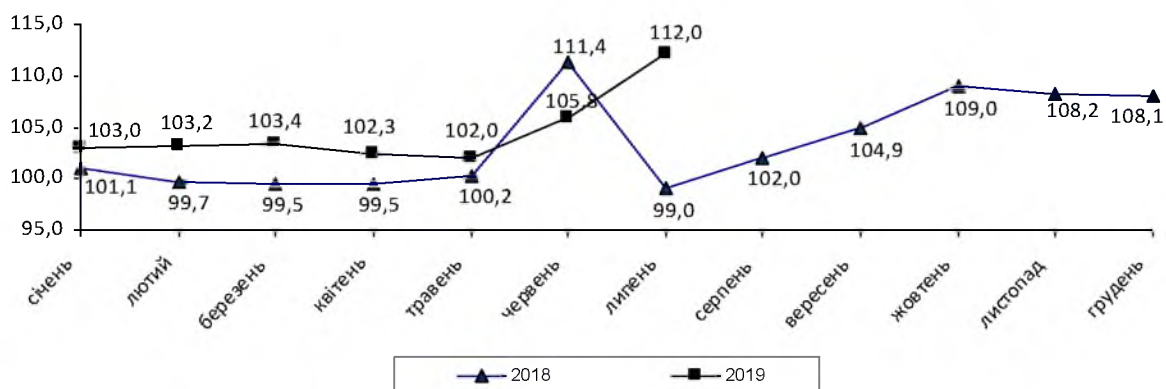

Рис. 2. Індеси сільськогосподарської продукції у січні-липні 2019 р.
(у % до відповідного періоду попереднього року, наростаючим підсумком)

Джерело: [7]

З рисунку 2 ми бачимо, що ситуація пов'язана з виробництвом сільськогосподарської продукції значно покращилася у 2019 році порівняно із 2018 роком, у жодному місяці не спостерігається від'єм-

ного значення. У липні 2019 року порівняно із відповідним періодом 2018 року відбулось суттєве підвищення індексу. Далі проаналізуємо індекс сільськогосподарської продукції за категоріями за допомогою таблиці 2.

Таблиця 2

Індеси сільськогосподарської продукції за категоріями виробників
(у % до відповідного періоду попереднього року)

	Продукція сільського господарства	У тому числі	
		продукція рослинництва	продукція тваринництва
Господарства усіх категорій	112,0	120,4	102,2
у тому числі			
підприємства	121,6	131,5	107,7
господарства населення	101,3	105,5	97,3

Джерело: [7]

За даними Державної служби статистики України у січні-липні 2019р. індекс сільськогосподарської продукції порівняно із січнем-липнем 2018р. становив 112,0%. Як бачимо, обсяги виробництва продукції сільського господарства у підприємствах набагато більші, ніж у господарствах населення. У січні-липні 2019 року з певних причин обсяги виробництва збільшились на 21,6%, у господарствах населення – лише на 1,3%.

Ситуація у галузі рослинництва набагато пози-

тивніша, ніж у тваринництві. У господарствах населення індекс продукції тваринництва становив 97,3% за січень-липень 2019 р. порівняно із відповідним періодом 2018 р. Отже, можна зробити висновок, що умови для ведення сільського господарства для підприємств набагато вигідніші, ніж для домогосподарств.

Проаналізуємо виробництво сільськогосподарської продукції у розрізі регіонів України за допомогою таблиці 3.

Таблиця 3

Індеси сільськогосподарської продукції по регіонах
(у % до відповідного періоду попереднього року)

	Січень-липень 2019			Довідково:	
	господарства усіх категорій	у тому числі		січень-червень 2019	січень-липень 2018
		підприємства	господарства населення		
Україна	112,0	121,6	101,3	105,8	99,0
Вінницька	120,1	136,1	96,8	114,1	99,2
Волинська	107,0	113,6	99,3	98,3	107,8
Дніпропетровська	111,1	119,5	97,4	117,6	97,0
Донецька	120,7	132,8	103,7	115,0	84,5
Житомирська	109,5	132,8	101,0	100,6	109,7
Закарпатська	99,5	108,7	99,2	97,5	101,0
Запорізька	126,1	146,7	106,2	130,9	82,5
Івано-Франківська	101,7	107,1	98,6	102,0	100,2
Київська	108,9	109,7	107,2	95,6	104,1

Продовження таблиці 3

Кіровоградська	119,3	134,0	104,4	106,4	107,0
Луганська	130,5	125,3	138,3	118,1	90,1
Львівська	105,6	117,1	97,8	104,5	107,8
Миколаївська	122,7	136,6	105,7	120,1	95,6
Одеська	94,8	91,2	100,5	91,7	100,2
Полтавська	108,1	113,8	101,4	102,5	99,3
Рівненська	105,7	115,9	101,7	98,2	107,8
Сумська	110,4	119,6	99,2	98,2	108,9
Тернопільська	107,0	114,4	99,4	102,6	110,7
Харківська	119,0	138,1	98,4	123,3	90,8
Херсонська	107,6	119,2	99,9	96,7	94,3
Хмельницька	110,2	118,6	100,1	98,7	105,7
Черкаська	113,1	116,5	100,9	104,5	102,2
Чернівецька	104,0	112,5	101,2	100,0	97,6
Чернігівська	125,9	141,7	104,3	99,7	94,4

Джерело: [7]

З таблиці 3 ми можемо зробити такий висновок, що лідером за обсягами виробництва сільськогосподарської продукції у січні-липні 2019 року порівняно із відповідним періодом 2018 року є Луганська область, у якій індекс сільськогосподарської продукції становив 130,5%. Крім того, позначки в 20% зростання обсягів порівняно із попереднім роком сягнули такі області, як Чернігівська – 125,9%, Миколаївська – 122,7%, Запорізька – 126,1%, Донецька – 120,7% та Вінницька – 120,1%. Найбільший індекс серед господарств населення у січні-липні 2019 р. порівняно із січнем-липнем 2018р. є у Київській області, що становив 107,2%.

Інвестиційне забезпечення аграрного сектора виступає як відкрита соціально-економічна система та значною мірою залежить від дії чинників різного характеру. Водночас безпосередньо на інвестиційні процеси в аграрному секторі суттєво впливають, з одного боку, умови здійснення конкретної виробничо-господарської діяльності на рівні суб'єктів господарювання з належними їм ресурсами, соціумом, внутрішньогосподарськими структурами та соціально-економічними цілями, а з іншого – фактори, що відбивають існуючі на регіональному рівні інфраструктурні складові ринкового та інституціонального середовища (постачальники ресурсів,

ринкові посередники, споживачі-клієнти, конкуренти, органи місцевого самоврядування та інші контактні аудиторії).

Інвестиційне забезпечення стосовно аграрного сектора покликано узгоджувати дію макроекономічних та мікроекономічних чинників на основі системності та збалансованості всіх сфер життєдіяльності суспільства з урахуванням існуючих факторів природно-кліматичного, суспільно-політичного, культурно-історичного, інституціонального, техніко-технологічного, правового, економічного, демографічного, міжнародного та інформаційного характеру (рис. 3) [11].

Основним стратегічним завданням розвитку АПК, поставленим Міністерством аграрної Науковий вісник Ужгородського університету 2018 політики та продовольства України [10], є задоволення потреб продовольчого ринку держави продукцією рослинництва та тваринництва за конкурентоспроможними цінами шляхом організації процесу високотехнологічного вирощування сільськогосподарських культур, на основі застосування передового вітчизняного і закордонного досвіду та залучення оптимальної чисельності висококваліфікованого персоналу.

Рис. 3. Чинники макроекономічного середовища щодо інвестиційного забезпечення аграрного сектора України

Джерело: [6]

Досягти поставленого завдання можливо через: збільшення врожайності продукції рослинництва на рівні європейських показників та збільшення валових показників збору продукції рослинництва; забезпечення максимально якісних показників продукції за допомогою використання передових технологій вирощування і догляду, а також зберігання продукції; підвищення ефективності управлінської команди, рівня кваліфікації працівників шляхом безперервного навчання персоналу; підвищення ефективності управлінських процесів за рахунок максимального використання сучасних ІТтехнологій.

Однак нестача оборотного капіталу в агровиробників не дає змоги модернізувати виробництво й спонукає суб'єкти господарювання до застосування застарілих, екстенсивних і неефективних технологій. Задля переоснащення аграрного виробництва на основі інновацій та досягнення відповідного технічного розвитку, виробництва в достатній кількості сільськогосподарської продукції потрібні інвестиції в аграрні підприємства України на відновлення основних засобів виробництва, впровадження нових технологічних ліній, підготовку висококваліфікованих кадрів, науково-дослідні розробки, поліпшення сортового складу рослин та порід тварин тощо [8].

Інвестицій сьогодні гостро потребують практично всі сфери і галузі АПК, чи то сільське господарство, переробна промисловість, фондovиробничі галузі або житлова сфера села. Тому створення передумов для масового припливу інвестицій в аграрний сектор має стати найважливішим елементом стратегії державної аграрної політики на сучасному етапі. Наболілою точкою народного господарства країни і більшості регіонів залишається продовольча проблема. На ринку вітчизняних продуктів харчування як і раніше зберігається значна напруженість [6].

Доходи підприємства мають свої особливості щодо структури, джерел формування, напрямів використання. Розмір отримання доходів визначає економічну стратегію підприємства з питань управління матеріальними ресурсами та витратами, персоналом підприємства й оплатою його праці, податковою, інвестиційною, дивідендною політикою підприємства. Особливості забезпечення дохідності сільськогосподарських підприємств обумовлені дією таких факторів:

- 1) високий ступінь відносної демонополізації сільського господарства;
- 2) нееластичність попиту на аграрну продукцію та цін на неї;
- 3) диспаритет цін на сільськогосподарську і промислову продукцію;
- 4) низька інвестиційна привабливість сільськогосподарської галузі;
- 5) низька купівельна спроможність населення, що є особливо актуальним для сучасного стану економіки України;
- 6) відносна немобільність сільськогосподарських ресурсів;
- 7) недосконала система кредитного забезпечення аграрних товаровиробників;
- 8) зростання рівня науково-технічного розвитку за повільного збільшення попиту на сільськогосподарську продукцію [15].

Оцінювання природного довкілля спричинене залежністю виробничого господарської діяльності аграрного сектора економіки від природно-кліматичних факторів, що накладає певний відбиток на галузевий інвестиційний процес. Адже при інвестуванні в сільське господарство вирішального значення набувають дві умови: рівень невизначеності, що зумовлено особливостями галузі; ризики повернення інвестицій, що пов'язані з діяльністю живих організмів у рослинництві і тваринництві та життєдіяльністю сільського соціуму. Характерні

особливості інвестування в сільськогосподарське виробництво проявляються в тому, що разом з об'єктами – результатами праці людини (як і в інших галузях економіки) – у сільському господарстві інвестиції вкладаються ще й в об'єкти природи, що за інших однакових умов робить цю інвестиційну діяльність більш капіталомісткою, з тривалим терміном окупності та високими ризиками. При аналізі інвестиційного процесу в сільському господарстві варто виходити з того, що Україна є провідною аграрною державою Європи із значними можливостями для подальшого розвитку високоефективного, експортспроможного виробництва сільськогосподарської продукції. Першочерговість оцінки земельних угідь у контексті розвитку інвестиційної політики зумовлена тим, що сільське господарство як галузь матеріального виробництва принципово відрізняється від інших галузей економіки, що пов'язано з використанням землі як її головного засобу виробництва. На відміну від промислових засобів виробництва, які морально та фізично зношуються, земля за умови правильного її використання не лише не знижує свою продуктивність, а й підвищує її, що безпосередньо впливає на ринкову ціну земельної ділянки за наявності рентного доходу і ринкового попиту [11].

На сьогодні основними передумовами, які стимулюють надходження інвестицій в сільське господарство, є: стабільне зростання попиту на продукцію АПК в Україні та у світі; розширення посівних площ; зменшення військово-політичних ризиків, порівняно з попередніми періодами; високий рівень інвестиційної привабливості підприємств АПК та можливість диверсифікації ринків збуту продукції [4].

Для інвестора однією із основних особливостей аграрних підприємств як об'єкта інвестування є різниця в часі між вкладеними фінансовими ресурсами та отриманням прибутку від господарської діяльності, яка в основному виникає через розбіжності між робочим періодом та періодом виробництва продукції, який відбувається під впливом природних факторів. Відповідно, отримання фінансової вигоди від господарської діяльності носить сезонний характер і відбувається у відповідності до природних процесів, а вкладення фінансових ресурсів носять постійний характер і в основному витрача-

ються на оплату праці сільськогосподарським працівникам, що працюють на аграрних підприємствах та на закупівлю кормів для тварин та добрив для рослин. Також значні кошти витрачаються на утримання техніки та придбання паливно-мастильних матеріалів, ветпрепаратів та засобів захисту рослин [7].

Також для забезпечення нерозривності виробничого процесу, аграрні підприємства частину зібраної продукції не реалізують, а використовують в якості насіння, кормів для тварин, для початку нового виробничого періоду. Так як, певна частина аграрної продукції залишається на підприємстві і не буде реалізовуватись, відповідно, не конвертуватиметься у фінансові ресурси, підприємство не включає її в склад товарної продукції та зменшує фінансову вигоду від попереднього циклу аграрного виробництва. Збереження посадкових матеріалів, поголів'я молодняка чи кормів тягне за собою додаткові затрати на будівництво об'єктів виробничого призначення.

Невідповідність виробничого періоду в аграрних підприємствах із календарним вказує на основну їх відмінність із підприємствами, що функціонують в інших галузях. Сезонність виробництва аграрної продукції, особливо в аграрних підприємствах, зокрема в галузях рослинництва, має прямий вплив на використання робочої сили та інших оборотних засобів. Однак, при потребі, оборотні ресурси повинні бути готові та негайно включені у виробничий процес, так як навіть незначна затримка матиме негативні тенденції для підприємства, що може призвести до значних фінансових затрат. Особливе місце тут займає збирання врожаю, часовий проміжок збору якого може становити 1-2 тижні, а затримки у виробничому процесі можуть призвести до його цілковитої втрати [7].

Агропромисловий комплекс України має достатньо головних умов для значного залучення коштів як від вітчизняних, так і від іноземних інвесторів. Такими умовами є вдала географічна позиція; родючі чорноземні ґрунти; придатні для сільського господарства кліматичні умови; досить розвинута транспортна інфраструктура; наявність робочої сили.

Проте існує низка факторів, які перешкоджають надходженню інвестицій в аграрний сектор України [6] (рис. 4).

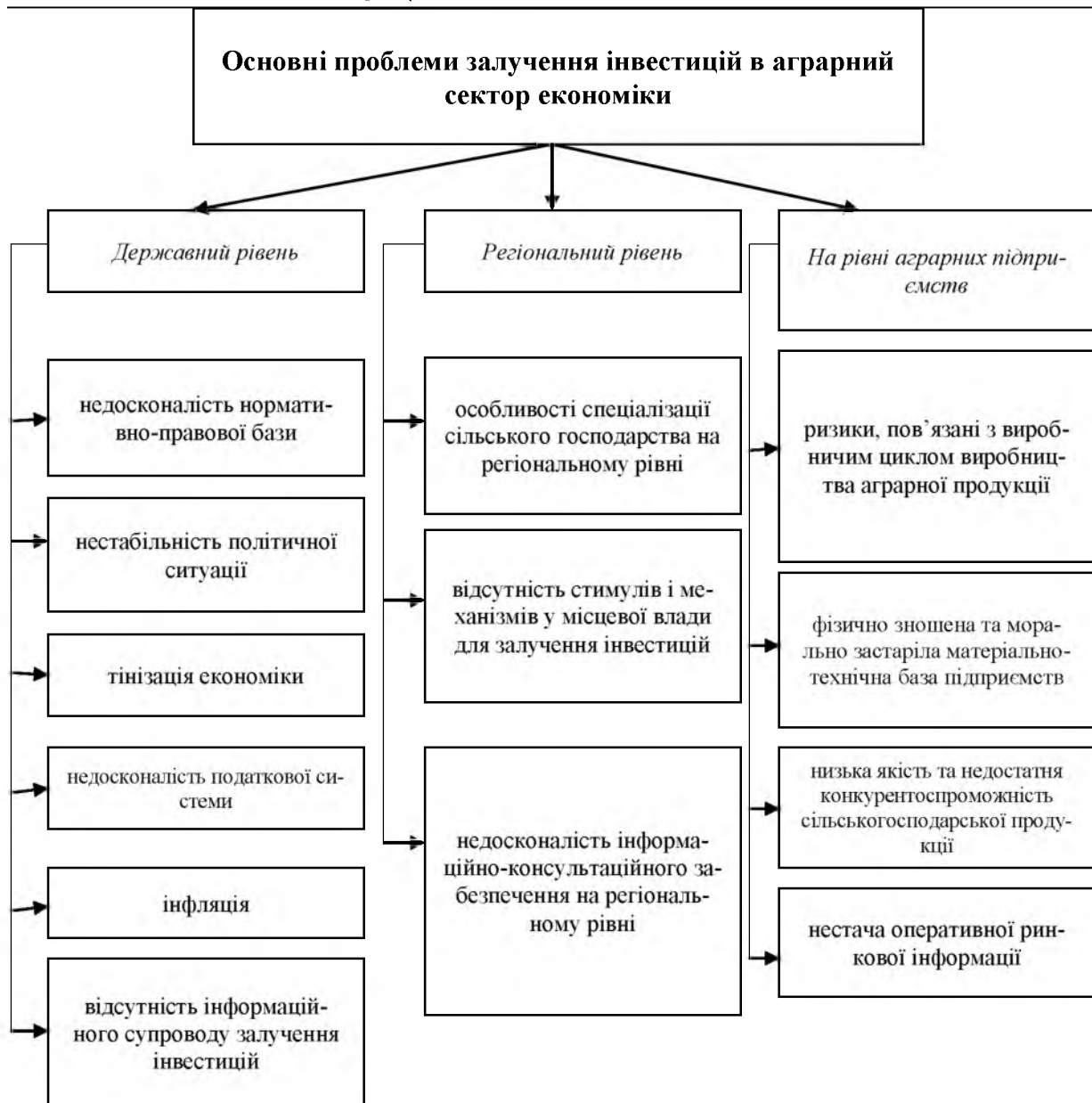

Рис. 4. Проблеми залучення інвестицій в аграрний сектор економіки

Джерело: [6]

Як ми бачимо, проблеми існують на усіх рівнях, починаючи з державного та закінчуючи рівнем самих підприємств. Проте, основу складають все ж таки проблеми державного рівня, які перелічені на рисунку 4. Вони потребують першочергового вирішення для покращення інвестиційного клімату в аграрній сфері країни.

У силу просторової розосередженості сільськогосподарського виробництва природно-кліматичні відмінності конкретних регіонів можуть впливати на інвестування в аграрний сектор. Зокрема, це істотні відмінності у рельєфі території, розмірах і конфігурації полів, родючості ґрунтів, забезпеченості теплом, опадами та інші природні фактори, які значною мірою визначають економічні результати сільськогосподарського виробництва.

Тому інвестування його окремих видів залежить від сукупності вказаних факторів, що поєднують

сять на певній території, та підприємницьких цілей аграрних товаровиробників. У сільському господарстві виробництво продукції здійснюється на основі біологічних процесів, тому результати його істотно коливаються за роками, залежно від природно-кліматичних умов. Найважливішими з них є рівень середньорічних температур, кількість і розподіл опадів, а також якість ґрунтів. Температурні умови і тип ґрунтів як незмінні характеристики здебільшого визначають урожайність сільськогосподарських культур і природних угідь.

На Вінниччині упродовж 2018 року обсяги інвестицій в економіку регіону зросли на 41%.

Інвестиційну привабливість регіону вдалося забезпечити за рахунок створення в області здорового конкурентного середовища та невтручання влади у процес взаємодії конкурентних сил.

Крім того Вінницька область є лідером по ви-

конанню робіт будівельними організаціями власними силами. Ще одним викликом сьогодення стала необхідність створення нових робочих місць, адже питання трудової міграції постало досить гостро. З цією метою ми створили привабливий інвестиційний клімат і в області з'явилися потужні підприємства, які створили сотні і тисячі робочих місць. І ми продовжуємо працювати в даному напрямку і залучати міжнародних інвесторів.

Відтак, у 2018 році в промисловому секторі

економіки реалізовано 35 інвестиційних проєктів загальною вартістю понад 4,7 млрд. грн. та створено більше 3 тис. нових робочих місць. В агропромисловий комплекс області упродовж січня-вересня минулого року інвестовано 6,59 млрд грн.

Яскравим свідченням інвестиційної привабливості регіону є зростання капітальних інвестицій по всіх секторах економіки народного господарства регіону (табл. 4).

Таблиця 4

**Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2010-2018 роки,
(тис. грн.)**

	2010	2012	2013	2015	2016	2017	2018	Відхилення, +, -
Усього	3544673	5824093	6109514	7372954	8301879	11744065	17626523	14081850
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	771552	1445500	1281408	2194797	3370792	4627569	4803383	4031831
Лісове господарство та лісозаготівлі	5993	10016	11434	50697	40895	48076	66057	60064
Рибне господарство	139	555	383	855	2598	3301	1794	1655
Промисловість	1034652	1936373	2651256	2333565	1875316	2484966	7700099	6665447
Будівництво	998058	1074733	1279521	1182434	1048214	1351435	1703427	705369

Джерело: [10]

Найбільшого приросту капітальних інвестицій спостерігається саме в аграрному секторі економіки області.

Аналогічною ситуація є з прямими інвестиціями в економіку регіону (табл. 5). Найбільше зростання спрямовано саме в переробну сферу АПК області.

На даний час інфраструктура аграрного ринку

представлена:

71 елеватором потужністю 3,0 млн. тонн, потужності с/г підприємств для зберігання зернових та олійних культур на 2,9 млн. тонн, 47 фруктосховищ на 79,2 тис. тонн, 11 картоплексховищ на 4,1 тис. тонн, 18 овочесховищ на 10,6 тис. тонн та 2 комбінованих овоче-картоплексховищ на 1,7 тис. тонн.

Таблиця 5

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці Вінницького регіону за видами економічної діяльності (2012–2018рр.), (тис. дол. США)

	Обсяги на 1 січня							На 31 грудня 2018 ¹
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Усього	226420,4	248225,5	309436,4	223002,6	187755,3	180030,0	198860,9	223349,1
Сільське, лісове та рибне господарство	16611,4	24999,1	25740,4	31103,9	25672,9	24 230,8	19 925,2	18 436,5
Промисловість	137620,0	134359,9	201802,7	149221,9	124692,0	131745,5	15401,3	181367,7
добувна промисловість і розроблення кар'єрів	9857,0	244,6	4647,2	24921,7	17053,6	15 245,7	15169,9	15234,2
переробна промисловість	126877,6	131143,0	153795,5	123222,5	107029,5	115961,9	139179,1	164474,0

Джерело: [10]

Для розширення інфраструктури зберігання сільськогосподарської продукції в 2019 році здійснюється реалізація 24 інвестиційних проєктів, в

тому числі 8 сучасних зерноскладів загальною потужністю 436,7 тис. тонн, 6 плодосховищ на 10,6 тис. тонн, 10 зерносушарок та паливно-заправного пункту.

З початку поточного року завершено реалізацію 9-ти проектів, а саме побудовано 6 зерносушарок, 2 зерносклади на 6 тис. тонн та реконструйовано плідосховище на 200 тонн.

В 2019 році в агропромисловому комплексі Вінниччини триватиме реалізація 75 інвестиційних проектів загальною вартістю 13,7 млрд. гривень.

Із 75 інвестиційних проектів, які реалізуються в області: 49 - в сільському господарстві та 26 - в харчовій і переробній промисловості.

Найвагоміші проекти:

ТОВ «Вінницька птахофабрика». Продовження будівництва ВП «Вінницький бройлер» загальною потужністю 700 тис. тонн м'яса птиці в рік; Будівництво біогазового комплексу потужністю: Біогаз – 120 тис. куб м на добу; Електроенергія – 10 МВт; Теплова енергія - 10 МВт;

ТОВ «ВІН-АГРО-ЕКСПОРТ», с. Махаринці, Козятинського району - будівництво елеватора потужністю 65 тис. тонн;

ТОВ «Український волоський горіх» на території Яришівської та Кремінської сільської ради – посадка горіхів на площі 970 га.

ТОВ «Зернопереробний комплекс «Альфа» м. Гнівань - будівництво елеватора на 110 тис. тонн та заводів по переробці зерна на 300 тис. тонн;

ТОВ АФ «Україна-О», с. Каташин, Чечельницький район – будівництво міні-молокозаводу потужністю 5 тис. л молока на добу;

АПНВП «Візит», с. Уланів, Хмельницький район – реконструкція тваринницького приміщення для виробництва молока 1000 гол./місць;

АПНВП «Візит», с. Соколова, Хмельницький район – реконструкція свинокомплексу потужністю 18000 гол./місць;

ПрАТ ПК «Поділля», с. Городківка, Крижопільський район – реконструкція свинокомплексу потужністю 10000 гол./місць.

На підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв індекс промислової продукції січня-грудня 2018 року до відповідного періоду минулого року становить 107,4%.

У рамках виконання середньострокових та щорічних програм економічного і соціального розвитку територій будуть реалізовуватись інвестиційні проекти, що спрямовані на забезпечення динамічного соціально-економічного розвитку області та її міст і районів. Програми передбачатимуть комплекс заходів, спрямованих на усунення диспропорцій та стимулювання розвитку окремих територій області. Для фінансування заходів зазначених програм залучатимуться кошти державного і місцевих бюджетів та інших джерел.

Основні проекти в аграрній сфері представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

Реалізація інвестиційних проектів до 2020 року, спрямованих на розв'язання проблем в агропромисловому комплексі Вінницької області

№ п/п	Найменування та місцезнаходження об'єкта	Проектна потужність
Барський район		
1	ТОВ «Агрокомплекс Барський» с. Терешки будівництво фруктосховища	5000 тонн
Вінницький район		
2	Вороновицьке ХПП смт Вороновиця будівництво елеватора	70 000 тонн
3	ТОВ «П'ятачок» с. Красне реконструкція свинокомплексу	15 000 гол.
Гайсинський район		
4	ТОВ ПК «Зоря Поділля» м. Гайсин будівництво елеватора	60 000 тонн
Жмеринський район		
5	ФГ «Магдімас» с. Тартак реконструкція молочно-товарної ферми	106 гол./місць
6	ТОВ «Жмеринський елеватор» м. Жмеринка будівництво елеватора	40 000 тонн
Іллінецький район		
8	ФГ «Копіївський лан» с. Копіївка реконструкція молочно-товарної ферми	110 гол./місць
9	ПАТ «Жорнище» с. Жорнище реконструкція молочно-товарної ферми	200 гол./місць
10	ПП «Агрофірма «Рось» с. Слободище реконструкція молочно-товарної ферми	220 гол./місць
Калинівський район		
11	ПОСП «Нападівське» с. Нападівка реконструкція телятника	350 гол./місць
12	ПрАТ «Зернопродукт МХП» с. Райки реконструкція молочно-товарної ферми	140 гол./місць
13	ПрАТ «Зернопродукт МХП» с. Ів. Слобідка реконструкція молочно-товарної ферми	1460 гол./місць
14	ПП «Кулик» с. Іванів будівництво свинокомплексу	7000 гол./місць
15	Корделівська філія ПАТ компанія «Райз», с. Корделівка будівництво комбікормового заводу	300 000 тонн
Тростянецький район		
16	ПрАТ «Зернопродукт МХП» с. Оляниця реконструкція молочно-товарної ферми	400 гол./місць
17	СТОВ «Колос» с. Китайгород реконструкція молочно-товарної ферми	200 гол./місць

Продовження таблиці 6

18	СТОВ ім. Хмельницького с. Четвертинівка реконструкція молочно-товарної ферми	200 гол./місць
19	ПрАТ «Зернопродукт МХП» с. Гордіївка реконструкція молочно-товарної ферми	200 гол./місць
20	Птахофабрика «Вінницький бройлер» ПрАТ «Миронівський хлібородукт» м. Ладижин	400 000 тонн м'яса
Крижопільський район		
21	ПрАТ ПК «Поділля» смт Крижопіль ПАТ «Крижопільський цукровий завод» модернізація виробництва	-

Джерело: [10]

Пріоритетними завданнями науково-методичного забезпечення реалізації Стратегії є:

– надання методичної і консультативної допомоги місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування у підготовці стратегій розвитку міст і районів на період до 2020 року, щорічного плану заходів з їх реалізації, моніторингу результатів їх виконання;

– поліпшення системи інформаційного забезпечення (супроводження) розвитку області та її територій;

– проведення наукових досліджень у визначених напрямках на договірній основі.

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (далі-ДСРР-2020) включає три Стратегічні цілі:

1. підвищення конкурентоспроможності регіонів,
2. ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку.

Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року розроблена у відповідності до ДСРР-2020 та процесів

державного стратегічного планування розвитку окремих секторів економіки країни та її регіонів, що враховує потреби їх розвитку, та необхідність підвищення конкурентоспроможності.

Стратегія збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року крім власних цілей розвитку регіону містить цілі, що відповідають цілям та строкам реалізації ДСРР-2020, у частині завдань і заходів, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування (табл. 7).

Результати реалізації Стратегії визначаються шляхом проведення моніторингу виконання Угоди щодо регіонального розвитку, плану заходів з реалізації Стратегії, програм економічного і соціального розвитку та інших заходів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Основними завданнями моніторингу реалізації Стратегії є збір, узагальнення, періодичний аналіз показників соціально-економічного розвитку області та міст і районів та визначення ефективності реалізації Стратегії.

Таблиця 7

Узгодженість Стратегічних цілей Стратегії збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2020 року з цілями Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року

	1. Забезпечення безпеки життєдіяльності населення області	2. Зростання конкурентоспроможності економіки області	3. Залучення інвестицій та розвиток міжнародних відносин	4. Екологічна безпека навколишнього середовища	5. Розвиток соціальної та туристичної сфери області	6. Розвиток місцевого самоврядування. Децентралізація влади та міжбюджетних відносин
1. Підвищення конкурентоспроможності регіонів	x	X	X	X	X	X
2. Територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток	x	X	X	X	X	X
4. Ефективне державне управління у сфері регіонального розвитку	x	X	X	X	X	X

Примітка: Велика буква «X» означає більшу узгодженість/зв'язок, а ніж маленька «x».

До пріоритетних напрямів стратегії розвитку інвестиційно-фінансового забезпечення АПК Вінницького регіону відносяться:

- удосконалення форм і методів державної підтримки інвестування та фінансування аграрної галузі;
- організаційне забезпечення механізму стимулювання залучення інвестиційно-фінансових ресурсів;
- створення сприятливих передумов для поліпшення інвестиційного клімату;
- покращення відповідної нормативно-правової бази;
- розвиток інформаційного забезпечення та дорадництва.

Висновки. Інвестиції сьогодні є важливим елементом економіки України, вельми істотною пірамідальною основою господарського розвитку країни, стратегічним вістрям, направленим на істотне поліпшення прибутковості країни і її народу, на примноження ВВП і подвоєння його в найближчій перспективі. Без прогресивного розвитку інвестицій в основний капітал, без примноження темпів зростання і розвитку навряд чи варто чекати яких-небудь кардинальних покращень у механізмах взаємодії економіки і її інвестиційних складових. Все це пояснює необхідність дослідження суті і економічної природи таких категорій, як інвестиції і інвестиційний процес.

Основні види інвестиційної діяльності (за об'єктами вкладання інвестицій):

- реальні інвестиції (капіталовкладення), що є вкладаннями коштів в основний капітал через будівництво, придбання машин і обладнання тощо, та оборотний капітал (на поповнення товарно-матеріальних запасів);
- фінансові інвестиції, тобто вкладення коштів у ЦП (акції, облігації, сертифікати, векселі тощо), валюту та інші фінансові активи, розміщення капіталу у банках;
- інтелектуальні інвестиції є вкладанням коштів у науку, людину (освіту, охорону здоров'я тощо), на купівлю патентів, ліцензій, ноу-хау.

В харчовій і переробній промисловості АПК Вінницького регіону на сьогоднішній день працюють 15 молокопереробних підприємств (крім того малих – 15 підприємств), 6 потужних м'ясокомбінатів (та біля 60 малих підприємств), 5 цукрових заводів, 11 підприємств по переробці овочів та фруктів, 5 спиртових, 5 борошномельно-круп'яних та хлібопекарських (65 малих підприємств), 2 лікерогорілчаних заводи та інші.

За 2018 рік, в порівнянні за аналогічним періодом 2016 роком, в харчовій промисловості Вінницького регіону збільшено обсяги виробництва на 13 %.

Підприємствами харчової промисловості області за 2018 рік в порівнянні з попереднім 2016 роком збільшено обсяги виробництва м'яса великої рогатої худоби свіжого чи охолодженого – на 13,4 %, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 62,8 %, м'яса свійської птиці свіжого чи охолодженого

– на 52,5 %, виробів ковбасних – на 7 %, овочів консервованих з додаванням солі – на 12,5 %, джемів та желе фруктових – на 9,9 %, олії соняшникової нерафінованої – 29,5 %, молока і вершків сухих – на 8,9 %, борошна – на 31,8 %, крупів – на 21,4 %, напоїв безалкогольних – на 10 %, цукру – на 36,6 %.

В харчовій та переробній промисловості Вінницького регіону з початку 2018 року спостерігається позитивна тенденція щодо збільшення темпів виробництва промислової продукції по харчовій галузі області в порівнянні до відповідного періоду попереднього 2017 року. З початку поточного року завершено реалізацію 9-ти проєктів, а саме побудовано 6 зерносушарок, 2 зерносклади на 6 тис. тонн та реконструйовано плодосховище на 200 тонн. В 2019 році в агропромисловому комплексі Вінниччини триватиме реалізація 75 інвестиційних проєктів загальною вартістю 13,7 млрд. гривень. Із 75 інвестиційних проєктів, які реалізуються в області: 49 – в сільському господарстві та 26 – в харчовій і переробній промисловості. У результаті проведеного дослідження було виявлено, що у Вінницькій області функції управління інвестиційними процесами в АПК розподілені між трьома структурними підрозділами Вінницької облдержадміністрації.

До пріоритетних напрямів стратегії розвитку інвестиційно-фінансового забезпечення АПК Вінницького регіону відносяться:

- удосконалення форм і методів державної підтримки інвестування та фінансування аграрної галузі;
- організаційне забезпечення механізму стимулювання залучення інвестиційно-фінансових ресурсів;
- створення сприятливих передумов для поліпшення інвестиційного клімату;
- покращення відповідної нормативно-правової бази;
- розвиток інформаційного забезпечення та дорадництва.

Розвиток та вдосконалення технологій на підприємстві спиртової промисловості АПК є нагальним питанням для стратегічного розвитку регіону. Запропоновані заходи дадуть можливість: зростання обсягу іноземних інвестицій в галузь; удосконалити методи управління в харчовій промисловості; підвищити показник валового регіонального продукту та рентабельність галузі в цілому.

Фактори ризику заохочення інвестицій та спрощення процедур інвестування сільського господарства Вінниччини такі:

- яка установа відповідає заохоченню інвестицій та спрощенню процедур;
- які заходи застосовуються в цілях заохочення і полегшення інвестицій у сільське господарство, зокрема адміністративні процедури щодо зниження витрат для інвесторів; чи проводиться аналіз витрат і вигід, щоб оцінити їх вплив;
- чи є ринки конкурентоспроможними.

Список використаних джерел:

1. Безп'ята І.В. Інвестиційне забезпечення аграрного сектора економіки: монографія. Миколаїв : МНАУ. 2016. 337 с.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент / И.А. Бланк. – К. : Эльга-Н, НикаЦентр, 2001. – 448 с.
3. Гитман Л. Дж., Джонк. М. Д. Основы инвестирования [пер. с англ. О.В. Буклемишев и др.]. М. : Дело. 1999. 991 с.
4. Гораль Л.Т., Король С.В. Еволюція поняття «інвестиції»: сучасний період. Економічний аналіз. 2015. Том 22. № 2. С. 20-26
5. Дзюрах Ю. М. Державне регулювання інвестицій у сільському господарстві: зарубіжний досвід та можливості його імплементації в Україні. Ефективність державного управління. 2019. Вип. 1 (58). Ч. 2. С. 220-231 DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.58.2019.168739>
6. Довгань Ю. В. Аналіз фінансового стану як ключовий етап оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 3. С. 76-90.
7. Індекс сільськогосподарської продукції у січні-липіні 2019 року. Експрес випуск. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
8. Калетнік Г.М., Мазур А.Г., Кубай О.Г. Державне регулювання економіки. Навчальний посібник. К.: Хай-Тек Прес. 2011. 427 с.
9. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: В 2 томах: Пер.с англ. 11-го изд. М.: Республика. 1992. Т.1. 399 с.
10. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/>
11. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом / А.А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 471 с.
12. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-ХІІ
13. Рибіна Л.О. Інвестиційна привабливість аграрного сектору Сумщини. Вісник Сумського національного аграрного університету. Сер. «Економіка і менеджмент». 2018. URL: <http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/6789>.
14. Стасюк Н.Р., Греськів І.Р. Методи оцінювання ефективності інвестиційних проектів: переваги та недоліки. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 6. С. 306-309.
15. Федоренко В.Г. Інвестування: підручник. К. : Алерта. 2006. 344 с.
16. Шестаковська Т.Л., Батракова Т.І. Світовий досвід формування та реалізації державної політики інноваційного розвитку аграрного сектору. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 14. С. 65-70.